

І. Д. Гамкало

Проценко Андрій Федорович

ПРОЦЕНКО Андрій Федорович (29. 10(11. 12). 1902, м. Ніжин, нині Чернігівської обл. — 19. 07. 1984, Київ) — флейтист, педагог, музично-громадський діяч. Син [Федора](#), батько [Людмили Проценків](#). Професор (1954). Заслужений артист УРСР (1946). Від 1922 навчався у Київській консерваторії (кл. флейти [І. Михайловського](#)), яку згодом реформували у музичний технікум, 1925 — у Музично-драматичний інститут, який закінчив 1927 (кл. *О. Химиченка*). Від 1926 був артистом оркестру кінотеатру при Київському театрі юного глядача, де його почув головний диригент Київського оперного театру [В. Бердяєв](#) і в травні 1928 запросив в оркестр театру на другу флейту. З нового сезону 1928—29 разом із В. Бердяєвим працював у Свердловському оперному театрі (нині Єкатеринбург, РФ), де був солістом оркестру. 1934, коли Київський оперний театр став столичним і його очолив [А. Пазовський](#), П. запросили солістом оркестру, в якому працював до 1956. Видатні диригенти, під керівництвом яких працював П., цінували його за сильний, водночас тембрестий звук, віртуозну техніку, високу академічну культуру гри, точний та виразний ритм і ставили на чільне місце в оркестрі. Його виконання «Польоту джмеля» в опері «Казка про царя Салтана» М. Римського-Корсакова та Скерцо з музики Ф. Мендельсона до комедії «Сон літньої ночі» В. Шекспіра відзначали диригенти В. Ферреро та М. Голованов, який запрошував музиканта в оркестр Великого театру в Москві. Блискуче виконання флейтових соло в операх «Іван Сусанін» М. Глінки, «Аїда», «Ріґолетто», «Отелло» Дж. Верді, «Євгеній Онєгін», «Пікова дама», «Мазепа», балетах «Лебедине озеро», «Спляча красуня» П. Чайковського, операх «Царева наречена», «Ніч перед Різдвам» М. Римського-Корсакова стали еталоном для наступних поколінь флейтистів. Від 1926 викладав у Київській дитячій музичній школі № 1, 1928 — Свердловському музичному технікумі, 1934—84 — Київській

консерваторії; 1935 разом із *В. Яблонським* відкрив духове відділення в Київській музичній десятирічці. Виховав близько 90 флейтистів, лауреатів всесоюзних і республіканських конкурсів, які працювали в багатьох українських оркестрах і за кордоном. Серед них — [В. Антонов](#), [Я. Верховинець](#), *В. Пшеничний*, *В. Турбовський*, *М. Чередарчук*. Як один із найавторитетніших виконавців на дерев'яних духових інструментах був запрошений членом журі у Всесоюзних конкурсах виконавців на духових інструментах у Москві (1941, 1957), Ленінграді (нині Санкт-Петербург, 1963), Мінську (1979), Одесі (1983) та всіх всеукраїнських конкурсах. 1940 першим в Україні розробив і впровадив методику гри на духових інструментах, рецензував праці колег з Києва, Москви.

Рекомендована література

1. Гамкало І., Проценко Л. Андрій Проценко. Життєпис. Спогади. К., 1990.

Бібліографічний опис:

Проценко Андрій Федорович / І. Д. Гамкало // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880273>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).